

Ψήφισμα της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ για το ζήτημα των διαγραφών

Το ζήτημα των φοιτητών που αργούν υπερβολικά να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και της ενδεχόμενης διαγραφής τους, είναι διαχρονικό και πολυδιάστατο. Αφορά ασφαλώς τις ατομικές επιδόσεις των φοιτητών, αλλά συνδέεται και με πολλά άλλα θέματα, όπως τον υπερβολικά μεγάλο αριθμό των εισακτέων, τον πολλαπλασιασμό των «ειδικών κατηγοριών» εισακτέων, τις συνθήκες λειτουργίας των ΑΕΙ, τις σοβαρές ελλείψεις στον επαγγελματικό προσανατολισμό των μαθητών και άλλους γενικότερους παράγοντες. Επίσης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι δεν είναι όλες οι Σχολές που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στην ίδια έκταση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στη Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ οι υπό διαγραφή φοιτητές εκτιμώνται κατά προσέγγιση περί τους 7.000.

I. Τα προβλήματα του νόμου

Οι διατάξεις του άρθρου 76 του ν. 4957/2022 αντιμετωπίζουν το πρόβλημα με έναν «οριζόντιο» τρόπο, ο οποίος θέτει και μια σειρά από συνταγματικά ζητήματα. Το πρώτο (και ίσως κύριο) θέμα που ανακύπτει, είναι αυτό της αρχής της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 Συντ). Με την αυτόματη διαγραφή όλων όσοι έχουν υπερβεί τη χρονική διάρκεια που προκύπτει από τον τύπο « $n+2$ », αντιμετωπίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και αυτός που «χρωστάει» ένα μόνο μάθημα και αυτός που δεν έχει προσέλθει καν στις εξετάσεις για πολλά έτη. Επίσης και πέρα από τις ιδιαίτερες συνθήκες φοίτησης και εξέτασης σε κάθε Σχολή, είναι προφανές ότι υπάρχουν πολλοί και εύλογοι παράγοντες που δεν λαμβάνονται υπόψη από την υφιστάμενη ρύθμιση, όπως οι φοίτηση από μετεγγραφή χωρίς αναγνώριση όλων των μαθημάτων λόγω αλλαγών στο πρόγραμμα σπουδών, η εργασιακή απασχόληση προς βιοπορισμό, η απώλεια εξαμήνων σπουδών και η επιστημονική δραστηριότητα που μπορεί να οδηγήσει σε καθυστέρηση ολοκλήρωσης των σποδών (πρόγραμμα Εράσμων, εικονικές δίκες κ.λπ.). Τίθενται όμως και πολλά άλλα συνταγματικά ζητήματα, όπως η τήρηση του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης (άρθρο 20 παρ. 2 Συντ) και η προστασία προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9^Α Συντ) με ενδεχόμενη υποχρέωση σύνταξης Μελέτης Εκτίμησης Αντικτύπου. Και όλα αυτά, πέρα από τα ουσιαστικά προβλήματα που θα δημιουργηθούν στη λειτουργία των Σχολών, η οποία για σημαντικό χρονικό διάστημα ενδέχεται να επικεντρωθεί στη διαδικασία των διαγραφών αντί για την προέχουσα επιστημονική και διδακτική δραστηριότητα.

II. Η ανάγκη τροποποίησης του νόμου

Για όλους αυτούς τους λόγους, κρίνεται σκόπιμη και επιβεβλημένη η τροποποίηση του άρθρου 76 του ν. 4957/2022, ώστε τα ΑΕΙ να μπορούν να προβλέψουν την υπέρβαση των ανώτατων ορίων φοίτησης για αποχρώντες

λόγους. Πρόσφατα, η Σύγκλητος του ΕΚΠΑ κατέληξε σε πρόταση τροποποίησης του ά. 76 του ν. 4957/2022, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα ΑΕΙ να προβλέψουν στους εσωτερικούς κανονισμούς τους και άλλους λόγους για την παράταση των σπουδών πέρα από το όριο του ν+2. Η Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ θεωρεί ομοίως ότι θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα παράτασης των σπουδών για αποχρώντες λόγους, όπως αυτοί θα εξειδικευτούν στη συνέχεια. Η λύση αυτή θα αποτρέψει αναταραχές στην πανεπιστημιακή ζωή και, κυρίως, θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανεπείκειας και αντισυνταγματικότητας των υφιστάμενων νομοθετικών ρυθμίσεων που προαναφέρθηκαν.

III. Η κατάσταση στη Νομική Σχολή

Η Νομική Σχολή έχει φοιτητές μη μηχανογραφημένους εγγεγραμμένους από την ίδρυση της Σχολής έως το ακαδ. έτος 1982-1983, καθώς και εγγεγραμμένους φοιτητές από το ακαδ. έτος 1983-1984 στο μηχανογραφικό πρόγραμμα «ΙΛΥΔΑ». Ειδικότερα:

1. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών, με το πρόγραμμα ετών, που δεν περιλαμβάνονται στο μηχανογραφικό πρόγραμμα «ΙΛΥΔΑ» είναι 3974 που αναλύεται ως εξής: 2720 φοιτητές που περιλαμβάνονται στο παλιό πρόγραμμα «ΑΝΙΤΑ» και 1254 φοιτητές που τα στοιχεία τους υπάρχουν μόνο σε έντυπη μορφή (καρτέλες). Σημειώνεται ότι οι ως άνω φοιτητές (φοιτητές με το πρόγραμμα ετών) είναι εγγεγραμμένοι από την ίδρυση της Σχολής έως και το ακαδ. έτος 1982-1983).

Από το ακαδ. έτος 2016-2017 οι φοιτητές με το πρόγραμμα των ετών (δηλ. οι εγγεγραμμένοι έως και το 1982-1983), προκειμένου να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, με απόφαση της Σχολής, δύνανται να ενταχθούν στο τρέχον Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών της Σχολής κατόπιν αίτησής τους. Έως σήμερα είναι ενταγμένοι και ενεργοί στο τρέχον πρόγραμμα σπουδών, κατόπιν αίτησής τους, 52 από αυτούς, οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται πλέον στο μηχανογραφικό πρόγραμμα «ΙΛΥΔΑ».

2. Οι εγγεγραμμένοι φοιτητές στο μηχανογραφικό πρόγραμμα «ΙΛΥΔΑ» που σύμφωνα με τον Ν. 4957/2022 την 1.9.2025 θα πρέπει να διαγραφούν είναι 3564.

- Από τους ως άνω φοιτητές, 465 δήλωσαν μαθήματα στο τρέχον χειμερινό εξάμηνο του ακαδ. Έτους 2024-2025. Το 50% εξ αυτών χρωστάει λιγότερα από 14 μαθήματα.
- Από το ακαδ. έτος 2020-21 (τελευταία πενταετία) στο σύνολο των 3564 φοιτητών έχουν κάνει έστω μια φορά δήλωση 731 φοιτητές και έχουν εξεταστεί έστω μια φορά 386 φοιτητές.

IV. Πρόταση

Με βάση τα ανωτέρω, προτείνεται η αλλαγή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, ώστε να επιτρέπεται η υπέρβαση των ανώτατων ορίων φοίτησης για αποχρώντες λόγους.

Ως προς τις δύο κατηγορίες ανενεργών φοιτητών στη Σχολή μας, εισηγούμεθα ειδικότερα τα εξής:

α) Σε ό,τι αφορά τους φοιτητές ετών (εγγεγραμμένοι έως το ακαδ. έτος 1982-1983), προτείνεται να τους δοθεί εκ νέου η δυνατότητα ένταξης στο τρέχον πρόγραμμα σπουδών κατόπιν αίτησής τους με τελική προθεσμία έως 30.6.2025. Όσοι δεν ανταποκριθούν θα υπαχθούν αυτοδικαίως στις διατάξεις του νόμου. Όσοι ανταποκριθούν, υπάγονται στα ισχύοντα και για τους υπόλοιπους φοιτητές. Σχετική ανακοίνωση θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Σχολής.

β) Σχετικά με τους μηχανογραφημένους φοιτητές που υπάγονται στις διατάξεις του ά. 76 του ν. 4957/2022 και δεν έχουν δηλώσει κανένα μάθημα την τελευταία πενταετία, ήτοι από το ακαδ. έτος 2020-2021, προτείνεται η Σχολή να προβεί άμεσα στην απενεργοποίηση του λογαριασμού τους, δίνοντάς τους συγχρόνως τη δυνατότητα εκ νέου ενεργοποίησης μετά από αίτησή τους, με τελική προθεσμία έως 30.6.2025. Όσοι δεν ανταποκριθούν θα υπαχθούν αυτοδικαίως στις διατάξεις του νόμου. Όσοι ανταποκριθούν, υπάγονται στα ισχύοντα και για τους υπόλοιπους φοιτητές. Σχετική ανακοίνωση θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Σχολής.